

The integration of the research and reflective components is achieved through such visually oriented methods as photodocumentation, photo-elicitation, and visual essays, which enable in-depth analysis of sociocultural phenomena from an artistic perspective. The digitalization of the educational process, particularly through the use of 3D modeling, animation, augmented and virtual reality (AR/VR), and interactive media, significantly expands the tools of visual communication and enhances the interdisciplinary awareness of students.

The learner-centered instructional model, grounded in mentorship, critical dialogue, and artistic reflection, creates favorable conditions for the development of professional and creative thinking. The implementation of arts-based teaching and learning transforms the educational process into an artistic practice, wherein the instructor acts not only as a teacher but also as a co-creator of meaning. In this paradigm, learning outcomes are treated as artistic artifacts – unique expressions of the student's conceptual and creative journey.

Key words: *methodological foundations, higher art education, professional training, master's training, visual art, fine arts, design, digital technologies in art, master of visual arts, institution of higher education, USA.*

УДК 378.091.212:[37.016:7.012:7.021.2]-047.22

Максим Максимов

Інститут професійної освіти Національної академії педагогічних наук України

ORCID ID 0009-0001-1332-1570

DOI 10.24139/2312-5993/2025.02/363-373

СУТЬ І СТРУКТУРА ПРОЄКТНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ БАКАЛАВРІВ ІЗ ДИЗАЙНУ СЕРЕДОВИЩА

У статті розглядається суть і структура проєктної компетентності фахівців із дизайну середовища в українській та зарубіжній педагогічній теорії і практиці, проводиться теоретичне дослідження основоположних категорій і дефініцій понять «проєкт», «проєктна діяльність», «компетентність», «проєктна компетентність», надається авторське тлумачення суті проєктної компетентності бакалаврів із дизайну середовища. Автор пов'язує суть проєктної компетентності з проєктною діяльністю дизайнера середовища і процесом проєктування, що проявляється в усвідомленні змісту та значимості проєктної діяльності, в оволодінні спеціальними теоретичними знаннями, практичними вміннями і навичками, в аргументованому відборі та оптимізації вдалих проєктних пропозицій і рішень у їх варіативності, а також у готовності і здатності застосовувати ці знання в професійному середовищі. Структура проєктної компетентності майбутніх фахівців-дизайнерів середовища розглядається у складі взаємопов'язаних п'яти компонентів, що відображають різні аспекти готовності та здатності здобувачів вищої освіти до здійснення успішної проєктної діяльності в цій галузі.

Ключові слова: *дизайн-освіта, дизайнер середовища, проєктна компетентність, проєктна діяльність, професійна підготовка.*

Постановка проблеми. В умовах євроінтеграційного поступу України зростає потреба в висококваліфікованих фахівцях у всіх галузях, здатних ефективно розв'язувати складні завдання в умовах динамічних

змін. Серед актуальних викликів сьогодення особливе місце посідають проблеми навколишнього середовища, що потребують інноваційних та відповідальних підходів до їх вирішення. Дизайн, як сфера проектної діяльності, відіграє ключову роль у формуванні гармонійного та сталого середовища життєдіяльності людини, поєднуючи естетичні, функціональні та екологічні аспекти. У цьому контексті зростає значення компетентнісного підходу, який має забезпечити професійну підготовку дизайнерів, що володіють не лише теоретичними знаннями і практичними вміннями та навичками, але й мають високий рівень розвитку проектної компетентності задля здійснення успішної проектної діяльності та реалізації інноваційних ідей, спрямованих на вирішення проблем середовища.

Забезпечення кваліфікованими фаховими кадрами в галузі дизайну середовища в свою чергу формує ряд завдань перед дизайн-освітою. Пріоритет отримує не тільки процес безпосереднього набуття теоретичних знань, але їх практична пристосованість до розв'язання конкретних професійних задач.

Відмічаючи зміни в пріоритетах, провідні дослідники підкреслюють зростання ролі дизайн-освіти в сучасному суспільстві, визнають цю важливість для прогресу виховання та гармонійного розвитку особистості, зокрема професіоналів-дизайнерів середовища із високим рівнем розвиненості їх проектної компетентності.

У зв'язку з цим доцільним буде залучення теоретичних методів дослідження, зокрема синтезу, проведення термінологічного і дефінітивного аналізу суті і структури основоположного поняття проектної компетентності бакалаврів з дизайну середовища у контексті педагогіки. Деякі аспекти означеного поняття не до кінця артикульовані та визначені, що безперечно потребує уточнень та конкретизації.

Аналіз актуальних досліджень. Усвідомлення значення розвитку проектної компетентності та її роль у професійній підготовці фахівців у галузі дизайну середовища зумовило появу численних вітчизняних і зарубіжних досліджень даного феномена. Теоретико-методологічним підґрунтям слугують фундаментальні праці науковців: у галузі філософії освіти – В. Кремень, В. Андрущенко, та ін.; в теорії професійної освіти – Н. Ничкало, В. Радкевич, В. Орлов, Л. Оршанський, та ін.; у галузі теорії і методики мистецької та дизайнерської освіти – В. Даниленко, М. Яковлев, О. Фурса, Л. Оружа та ін. Визначення проектної компетентності, її суті і структури базуються на опрацюванні робіт таких

дослідників: В. Ковальчук, Л. Литвин, О. Бугай, Н. Зимівець, К. Круглик, Н. Нагорна та ін., зокрема на вивченні досвіду зарубіжних науковців: С. Нійхейс, Р. Врійгоф, Дж. Кесселс, Л. Тінока, А. Перейра, І. Олівейра, А. Зіка-Вікторссон, С. Рітцен та ін. Однак серед багаточисельних досліджень відсутні такі, в яких безпосередньо досліджується феномен розвитку проєктної компетентності бакалаврів з дизайну середовища у професійній підготовці у закладах вищої освіти.

Мета статті полягає у теоретичному обґрунтуванні суті і структури проєктної компетентності бакалаврів з дизайну середовища для підвищення якості їхньої професійної підготовки.

Виклад основного матеріалу. У сучасних умовах особливі завдання висувуються перед фахівцями з дизайну середовища, які мають швидко адаптуватися до змін і приймати відповідальні, часом неординарні рішення. Це обумовлює пошук новітніх педагогічних технологій в галузі професійної підготовки бакалаврів-дизайнерів середовища як висококваліфікованих спеціалістів з високим рівнем розвиненості проєктної компетентності, здатних якісно здійснювати проєктну діяльність в умовах суспільно-політичних, економічних та культурних змін.

Відповідно до Закону України «Про вищу освіту», до Стандарту вищої освіти за спеціальністю «Дизайн», Національної рамки кваліфікацій, перший (бакалаврський) рівень освіти майбутнього дизайнера середовища передбачає набуття здобувачами вищої освіти здатності до розв'язування складних спеціалізованих задач у даній галузі професійної діяльності (Рівні та ступені вищої освіти). Здобуття вищої освіти на першому освітньому ступені бакалавра передбачає успішне виконання особою освітньо-професійної програми, основна мета якої має бути націлена на підготовку дизайнерів високого професійного рівня, із розвинутою проєктною компетентністю і творчими, креативними здібностями, набуттям спеціальних знань, здатністю до інноваційних пошуків та експериментів у галузі дизайну середовища, ландшафту та інтер'єрів. Саме на першому бакалаврському рівні освіти у вищій школі закладається основа теоретичних знань, практичних вмінь і навичок для здійснення проєктної діяльності майбутнім професіоналом з дизайну середовища.

Дизайн середовища — інтегративна міждисциплінарна проєктна діяльність, спрямована на формування оточуючого людину простору і має на меті гармонізацію зовнішнього вигляду та внутрішнього

наповнення. Тому дизайн середовища нині обґрунтовано називають «мистецтвом перетворення довкілля людини», а дизайнера середовища — «творцем зручного простору».

Дизайн середовища — найбільш містка сфера проєктної діяльності, що інтегрує найрізноманітніші прояви творчості: архітектуру і пластичне мистецтво, графічний і промисловий дизайн, моду і сценографію (Нариси з історії українського дизайну XX століття, 2012).

Перед тим, як надати визначення суті і структури проєктної компетентності бакалаврів з дизайну середовища, розглянемо основоположні категорії та дефініції понять «проєкт», «компетентність» та «проєктна компетентність».

За ствердженням В. Ковальчука та Л. Литвин, у сучасному розумінні «проєкт» — це обмежена в часі цілеспрямована зміна окремої системи, відповідно до окреслених вимог щодо результатів, витрат, засобів, ресурсів і специфіки організації (Ковальчук, Литвин, 2012).

Активізація проєктної діяльності бакалаврів з дизайну середовища є основним завданням їх професійної підготовки у закладах вищої освіти та невід’ємною складовою розвитку проєктної компетентності такого фахівця. Але професійна підготовка майбутніх дизайнерів середовища забезпечується лише у тому випадку, коли існує орієнтованість освітнього процесу на практичну складову, головними компонентами якої є професійні знання, вміння і навички, що набуті у поетапному процесі проєктної діяльності.

Звернемося до енциклопедичного визначення суті поняття *компетентність* (від лат. *competens, competentis* — належний, відповідний), за матеріалами словників іншомовних слів, означає інформованість, поінформованість, обізнаність, авторитетність (Словник іншомовних слів, 2000). Компетентність стосується особи і визначає її здатність якісно виконувати роботу, має елемент готовності до нестандартних ситуацій, обумовлений особистісною характеристикою людини, впливом її внутрішніх чинників (досвіду, цінностей), таким чином відбувається перехід від якісних знань до якісної діяльності (Марущак, 2016).

Компетентність — це інтегрована якість дизайнера, його здатність професійно виконувати проєктну діяльність у галузі дизайну середовища на основі здобутих в освітньому процесі теоретичних знань, практичних умінь і навичок, досвіду, ставлень та системи цінностей.

Для нашого дослідження важливим буде розглянути, як трактують поняття «*проектна компетентність*» сучасні українські та зарубіжні науковці. Слід відзначити варіативність визначень, їх залежність від конкретної професійної сфери застосування. Наприклад, за визначенням Н. Нагорної, формування проектної компетентності – один із найважливіших орієнтирів у системі підготовки фахівців. Проектна компетентність — це інтегративна особистісна характеристика суб'єкта діяльності, що виражається у здатності й готовності людини до самостійної теоретичної та практичної діяльності із розробки та реалізації проектів у різних сферах соціальної практики на основі особистісно-осмислених принципів природо- і культуровідповідності (Нагорна, 2019).

Українські науковці О. Бугай, Н. Зимівець, К. Круглик та ін. визначили суть проектної компетентності як здатність особи, що проявляється в життєвих ситуаціях проблемного характеру і забезпечує можливість пошуку алгоритмів найліпшого вирішення проблеми, успішно здійснювати творчу, конструктивну діяльність з перетворення об'єктивної дійсності, спрямовану на створення нового продукту за рахунок встановлення зв'язку між ситуацією та власними освітніми й життєвими надбаннями (Бугай, 2018).

Як підкреслює В. Ковальчук, поняття «проектна компетентність» в контексті парадигми дизайн-освіти є складним особистісним утворенням. Це пов'язується з різноманітністю визначення поняття компетентності та проектування в науковому значенні, а також з умовами розвитку проектної компетентності як суб'єктної характеристики майбутнього фахівця. Тому особливої уваги заслуговує дослідження і визначення суттєвих аспектів проектної компетентності як способу розвиненості особистості, що дозволяє досягти позитивних результатів у процесі творення якісно нового рівня освіти, визначення організаційно-педагогічних умов, які забезпечать її розвиток й обґрунтування можливостей оцінки за допомогою психологічних вимірjuвальних засобів (Ковальчук, 2023).

Українські дослідники послідовно визначають проектну компетентність як інтегративне поняття, що охоплює не лише навички, а й мотивацію, установки та особистісні якості. Такий цілісний погляд підкреслює загальну готовність особистості до участі в проектній діяльності. Різноманітні визначення, надані українськими вченими, свідчать про те, що проектна компетентність – це більше, ніж просто

вміння керувати проєктом. Вона передбачає глибший рівень особистої залученості, включаючи позитивне ставлення до проєктної роботи, здатність до творчого мислення та готовність проявляти ініціативу. Це свідчить про те, що формування проєктної компетентності вимагає врахування як когнітивної, так і афективної сфер у навчанні.

Долучимо до нашого дослідження міжнародний досвід щодо визначення дефініцій поняття *«проєктної компетентності»*. Португальські вчені Л. Тінока, А. Перейра та І. Олівейра визначають проєктну компетентність як здатність реагувати на індивідуальні чи суспільні потреби для виконання діяльності або завершення певного завдання, що розвивається завдяки формальному та неформальному навчанню (Handbook of Research on Transnational Higher Education, 2014). У Рамковій програмі «Освіта 2030» від ЮНЕСКО, проєктна компетентність розглядається як здатність *«розробляти, впроваджувати та оцінювати проєкти»*, що сприяють сталому розвитку, інтегруючи знання з різних дисциплін та ефективно залучаючи зацікавлені сторони (UNESCO, 2017).

Компетентність також передбачає застосування контекстуально відповідних знань та навичок, що забезпечує стабільну продуктивність у різних контекстах у межах певної галузі. Крім того, компетентність розглядається як продемонстрована здатність застосовувати знання та/або навички, а також відповідні особистісні якості. Часто термін *«компетентність»* відноситься до здатності виконувати конкретну дію, з акцентом на результативності та створенні певного продукту чи артефакту. У працях голландських вчених С. Нійхейс, Р. Врійгоф та Дж. Кесселс проєктна компетентність включає поєднання традиційних функцій, таких як прийняття рішень, стратегічне планування та координація, а також особистісних якостей, таких як адаптивність, креативне мислення та комунікативні навички (Nijhuis, Vrijhoef, Kessels, 2018).

Зарубіжні джерела щодо визначення проєктної компетентності часто наголошують на її демонстраційному аспекті — здатності виконувати завдання та досягати результатів. Хоча роль знань та навичок також визнається, але основний акцент робиться на практичному застосуванні та здатності адаптуватися до різних контекстів. Міжнародна перспектива розвитку проєктної компетентності узгоджується з напрямом компетентнісної освіти, який пріоритезує здатність здобувачів вищої освіти застосовувати свої знання та навички в реальних ситуаціях. Так, в роботі шведських

дослідниць А. Зіка-Вікторссон та С. Рітцен підкреслюється, що високий рівень розвиненості проектної компетентності вимагається від більшої кількості учасників освітнього процесу, ніж лише від керівників проектів, і на більшій кількості рівнів, ніж управлінський. На оперативно-проектному рівні всі учасники повинні бути компетентними в управлінні власною роботою стосовно інших, а також відповідно до визначених цілей проекту, процесу проекту та встановлених методів (Zika-Viktorsson, Ritzén, 2005).

Об'єднуючи погляди українських та зарубіжних дослідників, можна запропонувати таке робоче **визначення проектної компетентності бакалаврів з дизайну середовища** — є синтезованою інтегральною професійною якістю особистості, що передбачає здатність цілісно, творчо й логічно обґрунтовано реалізовувати комплексні дизайн-проекти; вона охоплює знання об'ємно-планувальних, технічних, естетичних, соціальних, функціональних та екологічних аспектів формування простору в межах створюваного середовища, володіння методами проектування, візуалізації, моделювання, а також мотивацію, рефлексію та здатність до самоаналізу, планування, критичного мислення й командної роботи в умовах міждисциплінарного співробітництва. Це визначення підкреслює міждисциплінарний характер дизайну середовища та потребу в випускниках, які не лише володіють знаннями, вміннями і навичками проектування, але й усвідомлюють соціальну значущість і особисту відповідальність за результат власної професійної діяльності, що спрямовані на якісну зміну середовища.

У контексті нашого дослідження ми пов'язуємо суть проектної компетентності з проектною діяльністю дизайнера середовища і процесом проектування, що проявляється в усвідомленні змісту і значимості проектної діяльності, в оволодінні спеціальними теоретичними знаннями, практичними вміннями і навичками, в аргументованому відборі та оптимізації вдалих проектних пропозицій та рішень у їх варіативності, а також у готовності і здатності застосовувати ці знання в професійному середовищі.

Структура проектної компетентності бакалаврів з дизайну середовища полягає в двох взаємопов'язаних між собою напрямках — теоретичному і практичному. Необхідно домогтися таких педагогічних умов, при яких знання, отримані в ході вивчення теоретичної частини різних спеціальних дисциплін, могли бути ефективно реалізовані у

творчому процесі дизайнерського проектування у професійній діяльності з перетворення оточуючого середовища.

Структура проектної компетентності бакалаврів з дизайну середовища може бути представлена у складі п'яти основних компонентів, що відображають різні аспекти готовності та здатності студентів до успішної проектної діяльності в цій галузі (Рис. 1).



Рисунок 1. Структура проектної компетентності бакалаврів з дизайну середовища.

Розглянемо структурні компоненти проектної компетентності бакалаврів з дизайну середовища детальніше.

Ціннісно-мотиваційний компонент: Відображає зацікавленість студента проектною діяльністю, розуміння її важливості для професійного розвитку та мотивацію до досягнення якісних результатів проекту, ентузіазм щодо сталого дизайну, зацікавленість у розв'язанні екологічних проблем через дизайнерські проекти.

Когнітивний (знаннєвий) компонент: Охоплює необхідні знання та розуміння принципів дизайну, методів будівництва, методологій управління проектами, відповідних технологій та специфіки дизайну середовища.

Особистісно-діяльнісний компонент: Представляє практичні вміння та навички, необхідні для планування, реалізації та оцінки проектів, включаючи навички розробки дизайну, концептуалізації, планування, технічного креслення, макетування, презентації та співпраці в рамках проектів з дизайну середовища технічні навички та вміння розв'язувати проблеми. Це включає етапи проектування та виконання проектів.

Рефлексивний компонент: Включає здатність аналізувати та оцінювати власну діяльність, результати проекту та дизайнерські

рішення, розуміти їхній вплив на довкілля та вчитися на проєктному досвіді, вносити необхідні корективи.

Соціально-комунікативний компонент: Відображає навички ефективної комунікації та співпраці з клієнтами, членами команди та іншими зацікавленими сторонами протягом життєвого циклу проєкту.

Ці компоненти не є ізольованими, а навпаки, взаємопов'язані та взаємозалежні. Мотивація спонукає до отримання знань та навичок, які, в свою чергу, забезпечують ефективне виконання проєктів. Рефлексія сприяє постійному вдосконаленню, а ефективна комунікація забезпечує успішну співпрацю.

Висновок. У результаті теоретичного аналізу наукових праць встановлено, що в українському науковому просторі проблема розвитку проєктної компетентності майбутніх фахівців з дизайну середовища малодосліджена, але мають місце певні напрацювання.

На основі здійсненого теоретичного аналізу базових наукових категорій дослідження, визначення переліку їх ознак, необхідних для диференціювання предмета дослідження від подібних, запропоновано авторське тлумачення суті поняття «проєктна компетентність бакалаврів з дизайну середовища», що характеризується як *синтезована інтегральна професійна якість особистості, що передбачає здатність цілісно, творчо й логічно-обґрунтовано реалізовувати комплексні дизайн-проєкти, а також застосовувати набуті знання, вміння та особистісні якості, які забезпечують готовність до професійного виконання проєктної діяльності та її успішність, усвідомлення її соціальної значущості і особистої відповідальності за результат цієї діяльності, спрямовані на якісну зміну середовища.*

Структура проєктної компетентності бакалаврів з дизайну середовища представлена у складі взаємопов'язаних п'яти основних компонентів (ціннісно-мотиваційний, когнітивний, особистісно-діяльнісний, рефлексивний, соціально-комунікативний), що відображають різні аспекти готовності та здатності здобувачів вищої освіти до здійснення успішної проєктної діяльності в цій галузі.

Зазначена проблема проєктної компетентності може бути вирішена на основі наступних наукових розвідок з виявлення і впровадження педагогічних умов й моделі розвитку проєктної компетентності бакалаврів з дизайну середовища, що позитивно вплинуть на якість виховання цих фахівців у професійній підготовці.

ЛІТЕРАТУРА

- Рівні та ступені вищої освіти* / Юридичний портал protocol.ua URL: https://protocol.ua/ua/pro_vishchu_osvitu_stattya_5/ (*Levels and degrees of higher education* / Legal portal protocol.ua URL: https://protocol.ua/ua/pro_vishchu_osvitu_stattya_5/)
- Нариси з історії українського дизайну ХХ століття* : зб. статей (2012). Київ: Фенікс (*Essays on the history of Ukrainian design of the 20th century: collection of articles* (2012). Kyiv: Phoenix).
- Ковальчук, В., Литвин, Л. (2013). Розвиток проєктної компетентності учнів. Школа, 12 (96), 53–56 (Kovalchuk, V., Lytvyn, L. (2013). Development of design competence of students. *School*, 12 (96), 53–56).
- Словник іншомовних слів* (2000). С. М. Морозов, Л. М. Шкарапута (уклад.). Київ: Наукова думка (*Dictionary of foreign words* (2000). S. M. Morozov, L. M. Shkaraputa (eds.). Kyiv: Naukova Dumka).
- Марущак, О. М. (2016). Поняття компетентності у педагогічній діяльності. *Креативна педагогіка*, 11, 97–108 (Marushchak, O. M. (2016). The concept of competence in pedagogical activity. *Creative Pedagogy*, 11, 97–108).
- Нагорна, Н. О. (2019). Змістова характеристика поняття «проектно-технологічна компетентність» майбутніх вчителів технологій. *Наукові записки Центральноукраїнського державного педагогічного університету імені Володимира Винниченка. Сер.: Педагогічні науки*, 177 (2), 20–24 (Nagorna, N. O. (2019). Content characteristics of the concept of "design and technological competence" of future teachers of technology. *Scientific notes of the Central Ukrainian State Pedagogical University named after Volodymyr Vynnychenko. Ser.: Pedagogical Sciences*, 177 (2), 20–24).
- Бугай, О. (2018). Проєктна компетентність сучасного менеджера: теоретичний аспект. *Модернізація професійної підготовки менеджерів* : матеріали Всеукр. наук.-практ. інтернет-конф. Ніжин : НДУ ім. М. Гоголя, сс. 15–20 (Bugai, O. (2018). Project competence of a modern manager: theoretical aspect. *Modernization of professional training of managers: materials of the All-Ukrainian scientific-practical online conference*. Nizhyn: NDU named after M. Gogol, pp. 15–20).
- Ковальчук, В. А. (2023). Освітнє середовище закладу професійної освіти як чинник формування проєктної компетентності майбутніх фахівців. *Креативна педагогіка*, 1 (37), 71–75 (Kovalchuk, V. A. (2023). The educational environment of a vocational education institution as a factor in the formation of project competence of future specialists. *Creative Pedagogy*, 1 (37), 71–75).
- Handbook of Research on Transnational Higher Education* (2014). Chapter 33: A Conceptual Framework for E-Assessment in Higher Education: Authenticity, Consistency, Transparency, and Practicability, 652–673.
- UNESCO (2017). Education for Sustainable Development Goals: learning objectives. Paris: UNESCO. URL: <https://unesdoc.unesco.org/ark:/48223/pf0000247444>.
- Nijhuis, S., Vrijhoef, R., & Kessels, J. (2018). Tackling Project Management Competence Research. *Project Management Journal*, 49(3), 62–81.
- Zika-Viktorsson, A., & Ritzén, S. (2005). Project competence in product development. *Research in Engineering Design*, 15, 193–200. URL: <https://link.springer.com/article/10.1007/s00163-004-0051-y>.

SUMMARY

Maksymov Maksym. The essence and structure of design competence of environmental design bachelors.

The article examines the essence and structure of design competence of environmental design specialists in Ukrainian and foreign pedagogical theory and practice, conducts a theoretical study of the fundamental categories and definitions of the concepts of "project", "project activity", "competence", "project competence", and provides the author's interpretation of the essence of design competence of environmental design bachelors. The author connects the essence of design competence with the design activity of an environmental designer and the design process, which is manifested in the awareness of the content and significance of design activity, in the mastery of special theoretical knowledge, practical skills and abilities, in the reasoned selection and optimization of successful design proposals and solutions in their variability, as well as in the readiness and ability to apply this knowledge in a professional environment. The structure of the design competence of future environmental designers is considered as part of five interconnected components that reflect various aspects of the readiness and ability of higher education students to carry out successful design activity in this field.

Key words: design education, environmental designer, design competence, design activity, professional training.

УДК 378.1:784.9:159.942

Оу Цзяюй

Український державний університет імені Михайла Драгоманова

ORCID ID 0009-0001-5584-7634

DOI 10.24139/2312-5993/2025.02/373-385

ВПЛИВ ЕМОЦІЙ СТУДЕНТІВ-ВОКАЛІСТІВ НА УСПІШНІСТЬ ЇХ ВИКОНАВСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

У статті розглянуто емоційність студентів-вокалістів з позицій педагогічної науки. Встановлено залежність успішності їх виконавської діяльності від означеного феномену. Обґрунтовано потребу майбутніх фахівців мистецької спрямованості у розробці технологій педагогічного управління процесом формування вмінь та навичок їхньої саморегуляції емоційного стану. Визначено найефективніші способи управління емоційним станом студентів-вокалістів у процесі виконавської діяльності серед яких провідне місце належить зміні елементів уявних образів, які виступають джерелом виникнення емоцій певної модальності. Доведено, що така зміна може здійснюватись майбутніми фахівцями як по завершенні співу, так і безпосередньо у процесі реалізації творчого задуму навіть в умовах прилюдної інтерпретації вокальних творів. З'ясовано, що у професійній підготовці студентів-вокалістів як «негативні» емоції, так і «позитивні» можуть по-різному впливати на успішність їх виконавської діяльності.

Ключові слова: студенти-вокалісти, музичний твір, емоції, виконавська діяльність, уміння та навички, інтерпретація.

Постановка проблеми. Нова генерація «естрадних фахівців» мистецької спрямованості XXI століття в умовах бурхливого розвитку й застосування комп'ютерних технологій максимально захищена від